

Entrevista a Esther Vera, directora de l'ARA

"ESTEM INVENTANT UN NOU MODEL DE NEGOCI"

Té una extensa trajectòria plena de feines amb responsabilitat. Ha treballat a aquí i a l'estranger. En televisió, ràdio i premsa. El currículum d'Esther Vera mostra que, lluny d'aferrar-se als càrrecs, defuig la zona de confort que enyoren tants professionals. El seu darrer repte és dirigir l'ARA, substituint Carles Capdevila. Amb el seu nomenament, Vera se suma a la minsa llista de dones que, al nostre país, han pres les regnes d'un diari.

TEXT JORDI ROVIRA
FOTO SERGIO RUIZ

Fa pocs mesos que ets directora de l'ARA. No sé si ja has superat María Luz Morales, que va estar uns mesos al capdavant de *La Vanguardia* entre 1936 i 1937, tal com sé que havies comentat a algú...

(Riu) Ho vaig dir de broma, espero aguantar molt més!

Esperem que no acabis a la presó com ella...

Espero! La situació no és tan extraordinària com en el seu cas! María Luz Morales era una periodista bona i valenta en un moment molt complicat.

Quan es va anunciar el teu nomenament, alguns mitjans es referiren a tu com la primera directora d'un diari català. Mala memòria o mala documentació?

Probablement, mala memòria perquè hi ha pocs casos, però els haurien de saber. El problema és que van ser dones molt importants que, com en molts altres terrenys, sovint no són tan considerades com els companys masculins. O, simplement,

no són recordades perquè aquella època és menys coneguda i perquè tenim més fresca la memòria recent.

Et sap greu que es destaqués el fet que siguis dona i no tant la teva vàlua com a periodista? En un país normal ser dona no hauria de ser un plus.

No considero que sigui un plus. Jo sóc periodista. Es destaca el fet de ser dona, si bé voldria pensar que m'han nomenat per

"ELS PERIODISTES TENIM UNA CAPACITAT DE DESTRUCCIÓ QUE SERIA CONVENIENT TRACTAR-LA AMB LA MÀXIMA SENSIBILITAT POSSIBLE"

ser periodista i no pas per ser dona. Tot i així, és cert que encara es fa estrany.

Tu has treballat a televisió, ràdio i premsa. Són llenguatges diferents o en el fons estem parlant de comunicar?

El que ara tinc clar, vist amb perspectiva, és que la matèria primera, fonamental, és la informació. I el que s'ha de tenir són

els instruments i la curiositat suficients per treure o detectar informació, a més de divertir-te fent-ho. I no tothom serveix per a tot. Amb tot, la gent que sap treure notícies en un mitjà també sap treure'n en els altres.

La teva darrera feina va ser com a assessora del conseller Mas-Colell. Fins a quin punt sortir de l'entorn del Govern per dirigir un diari et con-

ditiona a l'hora d'informar sobre l'equip de gent del qual fins fa poc formaves part?

La feina a l'Administració té un

component de gestió d'informació. Com més tècnicament i menys ideològicament facis la feina, més salvaguardaràs la teva independència. No em van fitxar per ser pròxima al Govern, sinó per ser una bona tècnica i per gestionar la informació d'una Conselleria. Que després passes de nou a l'altra banda? Finalment, si intentes ser honest és més positiu que negatiu

perquè has tingut la sort d'haver vist els companys des de l'altra banda, amb tots els vicis que tenim. I també aprens com es gestiona la cosa pública. Ningú és neutre, i ni periodistes ni polítics són angelicals. I a vegades tenia menys apriorismes polítics que alguns periodistes que trucaven... Probablement, ara sóc menys ingènua i estic més informada, però no sóc menys entusiasta de la professió.

Parlant d'utilitat, fa poc en un article recordaves Hildy Johnson, el personatge que Jack Lemmon interpreta a *Primera Plana*, quan diu allò que el teu reportatge l'endemà servirà "per embolicar un periquito mort". Una bona cura d'humilitat, no?

Sí. I una de les coses importants que hem de recordar és que l'opinió pública ens dona un poder que no podem utilitzar malament, ja que tenim una capacitat de destrucció –i també de creació– que seria convenient tractar-la amb la màxima sensibilitat possible.

Sovint parlem de fer un periodisme al més excel·lent possible. Tanmateix, amb el que es paga avui dia a la premsa escrita...

"LA SITUACIÓ NO ÉS ESTIMULANT PER ALS NOUS PERIODISTES, PERÒ NO VOL DIR QUE NO CREGUI QUE EL PERIODISME SIGUI ÚTIL I NECESSARI"

A tot el món la premsa escrita està vivint dues crisis: l'econòmica i la del sector. I el que tots estem fent és inventar un nou model de negoci. És cert que la crisi i la proliferació de mitjans ha erosionat la professió i els seus, acomiadaments, empreses més febles, etc. La situació no és molt estimulante per als nous periodistes, encara que això no vol dir que no cregui que el periodisme sigui útil i necessari.

El recent premi al Diari Europeu de l'Any en la categoria de publicacions d'àmbit subestatal és la prova que la imbinació i l'atreuiment d'un diari

PERFIL

Esther Vera (Badalona, 1967) és directora de l'ARA. Periodista i politòloga especialitzada en relacions internacionals, ha exercit en televisió, ràdio i premsa. Va treballar a la secció d'Internacional de Televisió de Catalunya. A TV3, també va ser editora i presentadora de l'informatiu *Mon33* i directora adjunta del *Valor afegit*. A Catalunya Ràdio va treballar amb Josep Cuní. També va ser corresponsal a París i Washington per a *l'Avui*. Va ser delegada a Catalunya de 24h CNN+ i dels informatius de Cuatro i ha estat professora del màster en periodisme BCNY. Durant tres anys, va publicar un article d'opinió setmanal a *El País* i, en els darrers cinc, ha estat assessora del conseller Andreu Mas-Colell, amb tasques de responsable de Comunicació i cap de gabinet. Ha estat membre del Comitè Professional de TVC i membre de la Junta del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

jove supleix els recursos que no sempre es tenen?

Això és el que ha fet la gent en molts sectors, compensar la falta de recursos amb matèria gris, il·lusió i originalitat. I l'ARA no és que tingui falta de recursos, sinó que ja va néixer en plena crisi! I, des d'un començament, ha estat un diari original i que, per vocació pròpia, volia ser bonic, que la informació entrés pels ulls. I en això tenim una certa excel·lència. La veritat és que el premi ens ha fet molta il·lusió.

Tu has defensat la professió tant al Comitè Professional de TVC com a la Junta del Col·legi de Periodistes. Fins a quin punt la professió està maltractada i fins a quin punt la maltractem nosaltres?

No crec que maltractem més la professió que els electricistes que fan malament una feina o els taxistes que tracten a patades els clients. El 1919, Max Weber ja deia que els periodistes, com els advocats, érem tractats per l'estàndard del pitjor de tots nosaltres. I, segurament, aquesta és la norma i la imatge que la gent té de nosaltres. Els polítics també estan maltractats, però n'hi ha d'honestos amb vocació de servei públic. I el mateix passa amb els empresaris. El tòpic diu que són uns explotadors, però

no ho són de la mateixa manera que els periodistes no són uns tramposos.

I si algú és trampós no ho expliquem i així no ens criticaran a nosaltres. Potser ja és hora que apliquem els barems que exigim als altres, no?

És cert que sovint no ens atrevim a fer-ho entre nosaltres. No tenim el mateix criteri d'exigència respecte als altres que respecte a la nostra pròpia professió. Som una mica gremials en aquest sentit.

Quan vas estrenar càrrec a l'ARA vas dir que venies a fer vell periodisme amb noves eines. Què entens per "vell periodisme"?

El vell periodisme és el periodisme mític que probablement idealitzem. No crec que la professió fos millor fa quaranta anys que ara, tot i així, quan parlo de vell periodisme em refereixo a buscar fonts, tenir temps, sortir al carrer, escriure bé i publicar. És a dir, bon periodisme respecte a les presses actuals. Perquè, en els últims anys, s'han accelerat els processos i gairebé tots els diaris s'han convertit en webs de 24 hores d'informació. Estem tots convergint en la informació instantània i contínua...

....però llavors demanem anàlisi i informació reposada.

I, és molt probable que ho hem de fer tot: un diari en paper amb anàlisi i context,

i un bon web amb les últimes notícies. Ara bé, no de manera instantània perquè nosaltres, que tenim mur de pagament, no pengem les notícies així com així, sinó quan valen la pena i tenim informació suficient. Procurem no precipitar-nos.

Parlant de precipitar-se. Recentment, *The Times* ha informat que ja no publicarà notícies en temps real i que tan sols actualitzarà els continguts del web i de les aplicacions mòbils tres cops al dia, excepte si hi ha una notícia rellevant. Hauríem de plantejar-nos baixar el ritme?
És important fer les coses ràpid però

"ELS PERIODISTES NO TENIM EL MATEIX CRITERI D'EXIGÈNCIA RESPECTE ALS ALTRES QUE RESPECTE A LA NOSTRA PRÒPIA PROFESSIONI"

fer-les bé. I és millor fer-les bé que fer-les ràpid. És veritat que ens trobem en una cursa i amb una pressió per fer-les ràpid i, evidentment, bé.

Sobre el que deies dels periodistes que surtin més al carrer, els veterans recorden que abans se sortia més i les redaccions eren sorolloses i que ara se surt poc i són silencioses.

És veritat que són més silencioses. Per començar, ja no hi ha màquines d'escriure i tampoc s'hi fuma ni s'hi beu alcohol. A la primera redacció on vaig treballar hi havia màquines d'escriure, es fumava i es bevia...

I ho enyores o està mitificat?

Crec que està mitificat, perquè alguns dels que hi eren han estat succeïts per altres igual de bons i divertits. El que enyoro és la meva joventut! I la redacció de l'ARA, que és jove, és una redacció divertida. No és com alguna redacció anglosaxona on he estat, que era impactant perquè no se sentia res! En la nostra s'escolten coses i encara hi ha cert debat.

Parlem del Procés. L'ARA neix sense complexos, amb una línia editorial

ben clara. Aquesta desinhibició permet ser més honest, encara que et pot encotillar?

Com en la resta de punts de vista, marcar una posició i dir per on vas et fa més transparent de cara als lectors.

En el Procés, es demana als partits que s'hi posicionin. A la premsa se li ha de demanar el mateix?

Depèn. La premsa anglosaxona ho fa d'una manera natural i fins i tot demana el vot. A mi em sembla que no hem de demanar el vot, però l'ARA veu bé el Procés, és un diari sense complexos i creu que Catalunya ha de ser un país al més sobirà possible. Dit això, també penso que els diaris han de ser llegits no només pels fans.

L'encotillament al qual em referia.

L'ARA és catalanista, sobiranista, un bon diari i útil per als lectors. I la meva feina és que sigui de qualitat i el llegeixin persones que pensin de manera molt diferent.

Però fa un any, CAPÇALERA va publicar una extensa anàlisi de *Report.cat* sobre com informaven quatre diaris de Madrid i quatre catalans sobre el Procés, i pel que respecta als articles d'opinió a l'ARA —un total de 188

"NO SÉ QUÈ PASSARÀ. NO TINC UNA BOLA DE VIDRE, PERÒ A CURT I MIG TERMINI L'ARA EXISTIRÀ EN PAPER I EN DIGITAL"

pàgines—, un 92% eren favorables, un 7% neutrals, un 1% estaven per la tercera via i cap ni un era contrari. El mateix passava a Madrid, on de 253 pàgines d'opinió d'*El Mundo*, *La Razón* i l'*ABC* no hi havia cap article a favor del Procés.

Això eren els articles d'opinió, oi? Vull pensar que pel que fa a la informació som un diari plural. En l'opinió potser hem marcat una línia editorial. El diari

no enganya. Dit això, ha estat una època crispada, però també és veritat que la gent es va alinear d'una manera quasi natural. I es tendia a expressar la seva opinió als mitjans més o menys afins.

Però a nivell opinatiu estem en una guerra de trinxeres?

Del que puc parlar és del que joestic fent al diari. Ens estem atrinxerant? No. És un diari que està a favor d'un Procés ben fet? Sí. És un diari que ocupa tot el ventall de les persones a favor del Procés? També. Aleshores, a mi dins d'aquest marc, com més plural sigui el diari, millor. I del que puc parlar és que molt sovint tenim articles d'opinió dels quals els subscriptors es queixen perquè no estan dins la línia central del diari. Però crec que està bé publicar coses fora de la línia central del diari que descol·loquin una mica els nostres lectors. Amb tot, tenim una línia editorial? Evidentment, com la resta de diaris.

Al març el director d'*El País* va informar de la propera fi de l'edició en paper. Si desapareix l'ARA en paper, no s'acaba el món?

No sé què passarà. No tinc una bola de vidre. Però amb mi que no comptin per a aquesta moda de directors de diaris que confonen els canvis tecnològics i les noves eines digitals amb el contingut i el deteriorament del periodisme. No sé si d'aquí

a 25 o 100 anys l'ARA sortirà en paper, però a curt i a mig termini existirà en paper i en digital. Segurament, a la llarga, el diari en paper anirà desa-

pareixent, però no crec que passi d'una manera ni ràpida ni instantània.

En tot cas, el futur de la premsa escrita és difícil. I si és en català...

És que el nostre mercat és limitat. Quan vam recollir al Diari Europeu de l'Any vam veure que estàvem en els estàndards dels premiats. Treballem dur, fort i a més amb un mercat no massa gran. És evident que hem de lluitar el doble. I som aquí. **C**